

**Інформація щодо актуальних питань, порушених у зверненнях громадян
з початку 2026 року**

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Комітет здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель.

Основним завданням Комітету відповідно до статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, сприяння розвитку добросовісної конкуренції.

Актуальні питання	Роз'яснення Комітету
Щодо надання роз'яснень стосовно питань, пов'язаних з нарахуванням за спожитий газ	Згідно зі статтею 7 Закону до повноважень Комітету, зокрема, відносяться: у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції – розгляд заяв і справ про порушення законодавстві про захист економічної конкуренції та проведення розслідування за цими заявами і справами; у сфері формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції, нормативного і методичного забезпечення діяльності Комітету та застосування законодавства про захист економічної конкуренції – здійснення офіційного тлумачення власних нормативно-правових актів. Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу». Разом з тим Комітет у межах компетенції сприяє формуванню прозорого механізму функціонування ринку природного газу та вживає передбачених законодавством заходів у разі виявлення в діях учасників ринку природного газу ознак порушень саме законодавства про захист економічної конкуренції. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, є постійно діючим центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який утворюється Кабінетом

	Міністрів України та здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – Регулятор, НКРЕКП). Згідно зі статтею 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» до функцій та повноважень НКРЕКП належать, зокрема: участь у регулюванні платіжно-розрахункових відносин на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг у випадках, визначених законом; контроль за додержанням ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності та вжиття заходів до запобігання порушенням ліцензійних умов; захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора. При цьому Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за виконанням рішень інших органів влади стосовно дотримання положень інших галузей законодавства, окрім законодавства про захист економічної конкуренції, та з огляду на положення Конституції України щодо компетенції органів влади та органів місцевого самоврядування, не може підміняти інші органи державної влади і перебирати на себе повноваження щодо інших питань, які законодавством віднесені до компетенції цього органу державної влади. Враховуючи зазначене, питання не відноситься до компетенції Комітету, відповідно до статті 7 Закону України «Про звернення громадян» звернення переслане за належністю до НКРЕКП для розгляду в межах компетенції.
Щодо тривалих відключень світла	Статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлено, що цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією. Таким чином дія законодавства про захист економічної конкуренції спрямована на підтримку та захист економічної конкуренції, обмеження монополізму в господарській діяльності та забезпечення ефективного функціонування економіки України на основі розвитку конкурентних відносин. Враховуючи викладене, розгляд питань стосовно застосування операторами систем розподілу аварійних та/або стабілізаційних графіків відключень та тривалості

	припинення електропостачання споживачів виходить за межі повноважень Комітету. Разом з тим правові, економічні та організаційні засади функціонування ринку електричної енергії, визначено Законом України «Про ринок електричної енергії». Статтю 9 Закону України «Про ринок електричної енергії», зокрема, визначено, що державний нагляд (контроль) в електроенергетиці здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через відповідного міністра згідно із законодавством. Згідно з пунктом 1 Положення про Державну інспекцію енергетичного нагляду України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.02.2018 № 77 (далі - Положення) Державна інспекція енергетичного нагляду України (далі – Держенергонагляд) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра енергетики та який реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) у галузях електроенергетики та теплопостачання. Підпунктом 2 пункту 4 Положення визначено, що Держенергонагляд відповідно до покладених на нього завдань здійснює державний енергетичний нагляд (контроль), зокрема, за дотриманням встановленого нормативно-правовими актами та нормативними документами з питань електроенергетики порядку застосування оператором системи передачі, оператором системи розподілу та електропостачальником заходів з обмеження та/або припинення постачання електричної енергії споживачам, зокрема, застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження електроспоживання. Таким чином розгляд питань, пов'язаних із дотримання операторами систем розподілу положень нормативно-правових актів в частині тривалості обмежень та/або припинень постачання електричної енергії споживачам під час застосування графіків обмеження та аварійного відключення, може належати до повноважень Держенергонагляду. Враховуючи викладене, на підставі частини третьої статті 7 Закону України «Про звернення громадян» Звернення було надіслано за належністю до Держенергонагляду для розгляду в установленому порядку.
Щодо сприяння в отриманні від АТ «Ощадбанк» муніципальної картки «Картка киянина»	Під час розгляду звернень громадян Комітет керується нормами Закону України «Про звернення громадян». Статтею 12 Закону України «Про звернення громадян» передбачено, що дія цього Закону не поширюється на порядок розгляду заяв і скарг громадян, встановлений законодавством про захист економічної конкуренції.

	Процедура розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у тому числі про захист від недобросовісної конкуренції, визначена Порядком розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (із змінами) (далі – Порядок розгляду заяв і справ). Відповідно до абзацу третього пункту 1 розділу VI «Подання заяви та її розгляд» Порядку розгляду заяв і справ особами, які мають право подавати заяву відповідно до абзацу другої частини першої статті 36 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) або частини першої статті 28 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», є суб'єкти господарювання: конкуренти, постачальники, покупці чи продавці відповідача та інші фізичні та юридичні особи, які можуть підтвердити, що дії чи бездіяльність відповідача, визначені зазначеними законами як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, мали або мають безпосередній та негативний вплив на їхні права та / або діяльність. Такі заяви мають відповідати вимогам, викладеним у пункті 2 цього розділу. Громадянин, якщо він вбачає ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції у діях АТ «Ощадбанк» під час обслуговування проєкту «Муніципальна картка «Картка киянина», може звернутися до Комітету із заявою про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, складеною із дотримання вимог пункту 2 розділу VI «Подання заяви та її розгляд» Порядку розгляду заяв і справ, надавши відповідну інформацію та пояснення. У разі надходження до Комітету заяви, оформленої відповідно до вимог, викладених у пункті 2 розділу VI «Подання заяви та її розгляд» Порядку розгляду заяв і справ, вона буде розглянута в установленому законодавством порядку.
Щодо неправомірної відмови Моторного (транспортного) страхового бюро України (МТСБУ) у здійсненні регламентної виплати у межах обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних	Повноваження Комітету визначені статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України». За приписами пункту 1 частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції Комітет має повноваження розглядати заяви і справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та проводити розслідування за цими заявами і справами. Отже, органи Комітету здійснюють контроль за діяльністю суб'єктів господарювання в частині дотримання ними вимог законодавства про захист економічної конкуренції.

	Відповідно до абзацу першого частини першої статті 51 Закону України «Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» Національний банк України здійснює нагляд за діяльністю МТСБУ щодо дотримання вимог цього Закону, інших законів щодо регулювання діяльності на ринку фінансових послуг та нормативно-правових актів Національного банку України, прийнятих відповідно до таких законів, у межах своїх повноважень, визначених цією статтею, та в порядку, встановленому цим Законом та нормативно-правовими актами Національного банку України. За приписами частини другої статті 51 Закону України «Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» Національний банк України у сфері нагляду за діяльністю МТСБУ: - надає МТСБУ обов’язкові до виконання розпорядження про припинення порушення цього Закону, інших законів України щодо регулювання діяльності на ринку фінансових послуг та/або нормативно-правових актів Національного банку України, прийнятих відповідно до таких законів (пункт 7); - надає обов’язкові до розгляду рекомендації щодо вчинення дій та/або утримання від вчинення дій з метою усунення виявлених ризиків для виконання основних завдань та/або функцій МТСБУ, визначених цим Законом (пункт 8). Відповідно до пункту 34 статті 7 Закону України «Про Національний банк України» Національний банк України здійснює захист прав споживачів фінансових послуг, що надаються банками, а також іншими фінансовими установами та особами, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України. Враховуючи викладене, питання щодо дій МТСБУ під час розгляду пакету документів (відмови / призупинення), поданого для отримання регламентної виплати у зв’язку із настанням страхового випадку внаслідок дорожньо-транспортної пригоди, належать до компетенції Національного банку України.
Про проведення перевірки дій банку щодо дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, надання оцінки кредитним продуктам на предмет справедливості та економічної обґрунтованості	Відповідно до частини четвертої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органами Комітету здійснюється державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції. Отже, органи Комітету здійснюють контроль за діяльністю суб’єктів господарювання в частині дотримання ними вимог законодавства про захист економічної конкуренції. Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному веб-сайті Національного банку України, протягом поточного періоду 2025 року на ринку банківських послуг діяло 60 банківських установ.

	Отже, зазначений ринок вміщував достатню кількість учасників ринку банківських послуг, був конкурентним, що забезпечувало можливість обрання банку для отримання відповідних послуг. Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» недобросовісною конкуренцією є будь-які дії у конкуренції, що суперечать торговим та іншим чесним звичаям у господарській діяльності. Недобросовісною конкуренцією є дії в конкуренції, зокрема, визначені главами 2 – 4 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про захист економічної конкуренції» законодавство про захист економічної конкуренції ґрунтується на нормах, установлених Конституцією України, і складається із цього Закону, законів України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист від недобросовісної конкуренції», інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів. За приписами пункту 1 частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції Комітет має повноваження розглядати заяви і справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та проводити розслідування за цими заявами і справами. Під час розгляду звернень громадян Комітет керується нормами Закону України «Про звернення громадян». Статтею 12 Закону України «Про звернення громадян» передбачено, що дія цього Закону не поширюється на порядок розгляду заяв і скарг громадян, встановлений законодавством про захист економічної конкуренції. Висновку про наявність або відсутність ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції передують оцінка Комітетом відповідних дій / бездіяльності на відповідність законодавству про захист економічної конкуренції з урахуванням усіх обставин та доказів у кожному окремому випадку. За наявності інформації, яка може підтвердити, що дії чи бездіяльність банку, визначені як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що можуть безпосередньо і негативно вплинути на права, громадянина повідомлено про можливість звернутися до Комітету із відповідною заявою про порушення. Процедура розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції визначена Порядком розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженим розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994
--	---

	року № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (із змінами) (далі – Порядок розгляду заяв і справ). Відповідно до абзацу третього пункту 1 розділу VI «Подання заяви та її розгляд» Порядку розгляду заяв і справ особами, які мають право подавати заяву відповідно до абзацу другого частини першої статті 36 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) або частини першої статті 28 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», є суб'єкти господарювання – конкуренти, постачальники, покупці чи продавці відповідача та інші фізичні та юридичні особи, які можуть підтвердити, що дії чи бездіяльність відповідача, визначені зазначеними законами як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, мали або мають безпосередній та негативний вплив на їхні права та / або діяльність. Такі заяви мають відповідати вимогам, викладеним у пункті 2 цього розділу. Отже, у разі надходження до Комітету заяви, оформленої відповідно до вимог, викладених у пункті 2 розділу VI «Подання заяви та її розгляд» Порядку розгляду заяв і справ, вона буде розглянута в установленому законодавством порядку та в разі виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції Комітетом будуть вжиті заходи, передбачені законодавством. Разом з цим, питання, порушене у зверненні в частині надання оцінки кредитним продуктам на предмет справедливості та економічної обґрунтованості, може свідчити про ознаки порушення АТ «Ідея Банк» правил надання банківських послуг та прав споживачів фінансових послуг, що надаються банками. Відповідно до статті 7 Закону України «Про Національний банк України» Національний банк України виконує такі функції: - встановлює для банків правила проведення банківських операцій, бухгалтерського обліку і звітності, захисту інформації, коштів та майна (пункт 4); - здійснює банківське регулювання та нагляд на індивідуальній та консолідованій основі (пункт 8); - здійснює захист прав споживачів фінансових послуг, що надаються банками, а також іншими фінансовими установами та особами, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України (пункт 34). Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про звернення громадян», Комітет надіслав звернення громадянина за належністю Національному банку України.
Щодо встановлення суб'єктом господарювання у сфері теплопостачання	Відповідно до статті 5 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Комітет здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Законів

двоставкового тарифу на послугу з постачання теплової енергії	України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», цього Закону, інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів. Згідно з частиною першою статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції», цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією. Відповідно до статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» визначено повноваження Комітету, зокрема, розглядати заяви і справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та проводити розслідування за цими заявами і справами. Механізм формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках, які провадять або мають намір провадити господарську діяльність з виробництва теплової енергії, її транспортування магістральними і місцевими (розподільними) тепловими мережами та постачання, надання послуг з постачання теплової енергії і постачання гарячої води визначено Порядком формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2011 року № 869 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2019 року № 291) (із змінами) (далі – Порядок № 869). Порядком № 869 передбачено розрахунок як одноставкових, так і двоставкових тарифів на послуги з постачання теплової енергії. Відповідно до пункту 47 Порядку № 869 ліцензіатам, що одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, можуть в установленому порядку встановлюватися двоставкові тарифи на теплову енергію для всіх категорій споживачів. При цьому окремо визначаються умовно-змінна та умовно-постійна частини такого тарифу. Згідно з пунктом 83 Порядку № 869 формування двоставкових тарифів на послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води здійснюється за умови наявності у ліцензіата, який є виконавцем комунальних послуг, двоставкового тарифу на теплову енергію,
--	--

	розрахованого відповідно до вимог цього Порядку. Відповідно до пункту 91 Порядку № 869 розрахунок двоставкового тарифу на послуги з постачання теплової енергії проводиться окремо для кожної категорії споживачів (за їх наявності). Відтак виконавець послуги з постачання теплової енергії самостійно визначає вид тарифів (одноставковий, двоставковий), розрахунок якого здійснюється відповідно до Порядку № 869. Отже, чинне законодавство у сфері теплопостачання не містить вимог щодо обов'язкового використання тієї чи іншої моделі тарифоутворення. Суб'єкти господарювання у сфері теплопостачання мають право самостійно визначати доцільність застосування одноставкових або двоставкових тарифів, з урахуванням особливостей діяльності, структури витрат, технологічних процесів і попиту з боку споживачів. Слід зазначити, що скасування механізму розрахунку суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання двоставкового тарифу на послугу з постачання теплової енергії можливо лише шляхом внесення змін до Порядку № 869. Внесення змін до зазначеного механізму належить до компетенції органу, уповноваженого на формування та реалізацію державної політики у відповідній сфері. Водночас Комітет не є розробником Порядку № 869 та не наділений повноваженнями щодо внесення змін до нього. Відповідно до пункту 1 Положення про Міністерство розвитку громад та територій України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2015 року № 460 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2022 року № 1400) (далі – Положення), Міністерство розвитку громад та територій України (далі – Мінрозвитку) є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема, державну політику в сфері житлово-комунального господарства. Згідно з пунктом 4 Положення Мінрозвитку, відповідно до покладених на нього завдань, зокрема, затверджує порядки, стандарти, норми і правила у сфері житлово-комунального господарства. З огляду на викладене, у разі наявності у заявників пропозицій щодо внесення змін до Порядку № 869, у тому числі в частині механізму розрахунку двоставкового тарифу на послугу з постачання теплової енергії, такі пропозиції можуть бути подані до Мінрозвитку в установленому порядку.
--	---